

ЕТШ "НИКОЛА ТЕСЛА" - БЕОГРАД
ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ЕЛЕКТРОНИКЕ 19.04.2018

ШИФРА _____

број задатка	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Σ
број поена															
максималан број поена	3	3	3	3	3	4	8	8	8	10	10	10	12	15	100

1. Кроз инверзно поларисану силицијумску диоду протиче:

а) веома велика струја

б) веома мала струја, коју често у прорачунима занемарујемо

в) не протиче струја

г) протиче струја од аноде ка катоди

	3
--	---

2. Ако су R и C отпорност отпорника и капацитивност кондензатора у повратној спреси, респективно, у осцилатору са Виновим мостом, фреквенција осциловања се може одредити као:

а) $f = \frac{1}{2\pi RC}$

б) $f = \frac{1}{2\pi\sqrt{RC}}$

в) $f = \frac{1}{\sqrt{2\pi RC}}$

г) $f = \frac{1}{RC}$

	3
--	---

3. За пасивно коло за диференцирање напона фреквенцијска карактеристика (преносна функција) $W(j\omega) = \frac{U_{iz}}{U_{ul}}$ износи:

а) $W(j\omega) = \frac{1}{1+j\omega RC}$

б) $W(j\omega) = \frac{1+j\omega RC}{1-j\omega RC}$

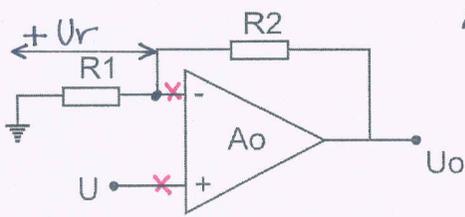
в) $W(j\omega) = \frac{j\omega RC}{1+j\omega RC}$

г) $W(j\omega) = \frac{1+j\omega RC}{j\omega RC}$

	3
--	---

4. За коло са операционим појачавачем, ако је $A_o=9$, $R_1=1k\Omega$, $R_2=2k\Omega$, напонско појачање са реакцијом $A_r = \frac{U_o}{U}$ износи:

- a) $A_r = 2.25$
- б) $A_r = -4.5$
- в) $A_r = 2$
- г) $A_r = 3$

I НАЧИН:

$$A_r = \frac{A_o}{1 - \beta_r A_o}$$

$$\beta_r = \frac{U_r}{U_o} = \frac{-R_1 I}{(R_1 + R_2) I} = -\frac{1}{3}$$

$$A_r = \frac{9}{1 - (-\frac{1}{3})9} = 2.25$$

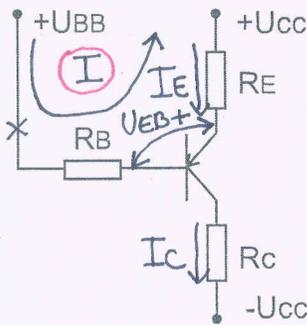
II НАЧИН:

$$A_r = \frac{1 + \frac{R_2}{R_1}}{1 + \frac{1 + \frac{R_2}{R_1}}{A_o}} = 2.25$$

	3
--	---

5. Ако је познато $U_{CC}=10V$, $U_{BB}=2.5V$, $R_E=6,8k\Omega$, $R_C=10k\Omega$, $R_B=47k\Omega$, $U_{EB}=0.7V$, $\beta \rightarrow \infty$ тада напон на колектору (U_C) износи:

- a) $U_C = -10V$
- б) $U_C = 10V$
- в) $U_C = 1.8V$
- г) $U_C = 0V$

$$\beta \rightarrow \infty \Rightarrow I_B \approx 0 \Rightarrow I_C \approx I_E$$

$$\text{I: } -U_{BB} - U_{EB} - R_E I_E + U_{CC} = 0$$

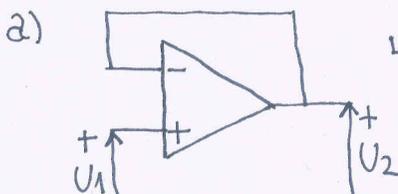
$$I_E = \frac{U_{CC} - U_{BB} - U_{EB}}{R_E} = 1mA$$

$$I_C = I_E = 1mA$$

$$U_C = R_C I_C - U_{CC} = 0V$$

	3
--	---

- 6. а) Нацртати шему јединичног (неинвертујућег) појачавача
- б) Написати израз за напонско појачање овог појачавача

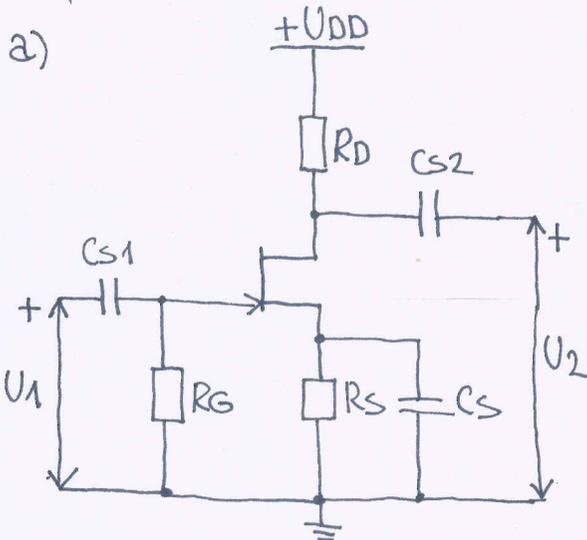

ШЕМА: 3 ПОЕНА

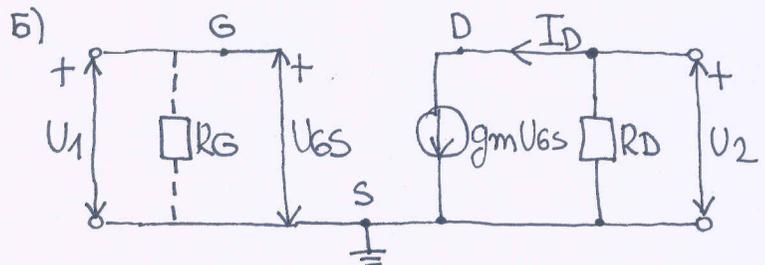
б) $A_r = +1$ (1 ПОЕН)

	4
--	---

- 7. а) Нацртати шему појачавача са заједничким сорсом и аутоматским преднапоном
- б) Нацртати еквивалентну шему (шему за мале сигнале) за овај појачавач
- в) Написати израз за напонско појачање (A_u) за овај појачавач

ШЕМА: 4 ПОЕНА

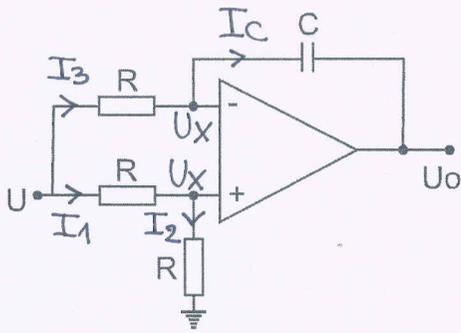

ЕКВ. ШЕМА: 3 ПОЕНА

в) $A_u = -g_m R_D$ ИЗРАЗ: 1 ПОЕН

	8
--	---

8. За коло са слике одредити израз за фреквенцијску карактеристику $W(j\omega) = \frac{U_o}{U}$

OP+: $I_1 = I_2$
 $\frac{U - U_x}{R} = \frac{U_x}{R}$
 $U_x = \frac{U}{2}$ (2 поена)

$U_o = -\frac{Z_c - R}{2R} \cdot U$

$W(j\omega) = -\frac{1 - j\omega RC}{j2\omega RC}$ (3 поена)

OP-: $I_3 = I_c$
 $\frac{U - U_x}{R} = \frac{U_x - U_o}{Z_c}$
 $U_o = \frac{R + Z_c}{R} \cdot U_x - \frac{Z_c}{R} U$ (3 поена)

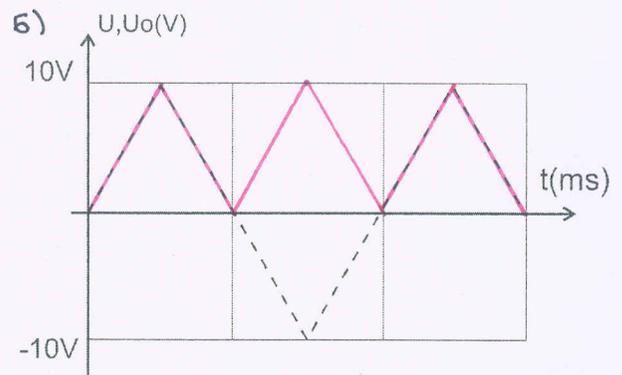
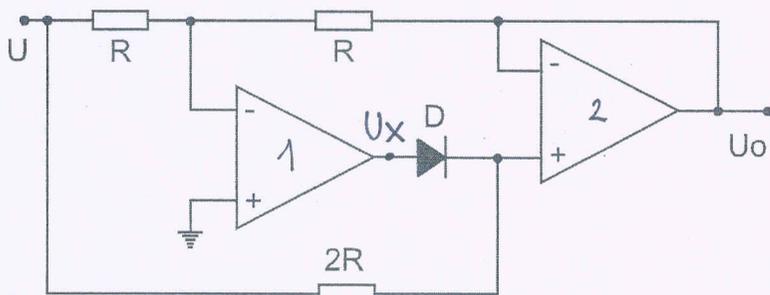
$U_o = \frac{R + Z_c}{R} \cdot \frac{U}{2} - \frac{Z_c}{R} U$

	8
--	---

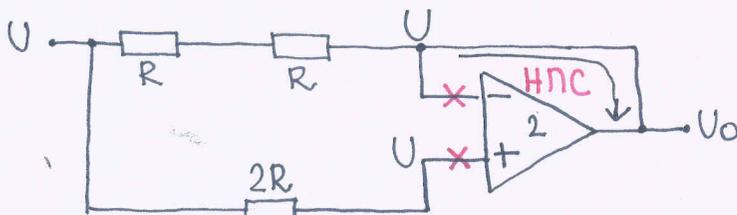
9. За коло са слике, при чему су операциони појачавачи и диода идеални:

а) Одредити зависност излазног (U_o) од улазног напона (U), $U_o = f(U)$

б) Ако је улазни напон (U) дат као троугаони напон амплитуде 10V, нацртати на истом графику облик излазног напона (U_o).

а) 1. $U > 0 \xrightarrow{\text{иHB}} U_x < 0 \Rightarrow D \text{ OFF}$

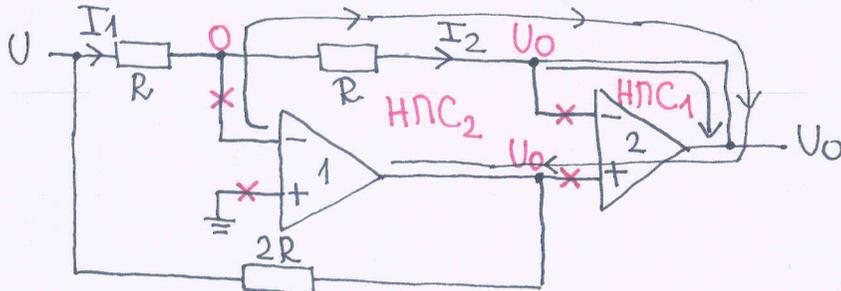

$U_o = U$ (3 поена)

ГРАФИК: 2 поена

$U_o = \begin{cases} -U, & U < 0, D \text{ ON} \\ +U, & U \geq 0, D \text{ OFF} \end{cases} = |U|$

2. $U < 0 \xrightarrow{\text{иHB}} U_x > 0 \Rightarrow D \text{ ON}$

OP1-: $I_1 = I_2$
 $\frac{U}{R} = \frac{-U_o}{R}$

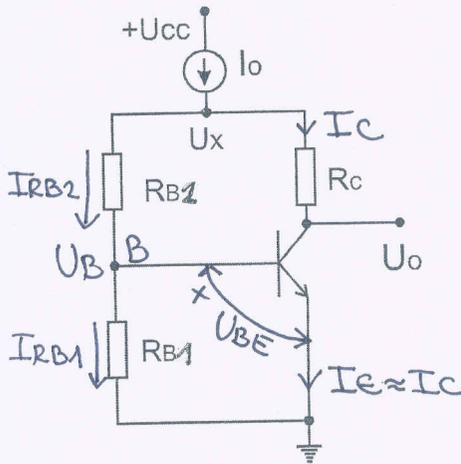
$U_o = -U$ (3 поена)

	8
--	---

10. За коло са слике је познато $\beta \rightarrow \infty$, $U_{BE} = 0.7V$, $U_{CES} = 0.2V$, $R_{B1} = 700\Omega$, $R_{B2} = 2k\Omega$, $R_C = 2k\Omega$.
Одредити напон на излазу (U_o) и режим рада транзистора ако је:

а) $I_o = 0.5mA$

б) $I_o = 5mA$

а) $I_o = 0.5mA$

п.п. Т ЗАКЛУЧЕН

$\beta \rightarrow \infty \Rightarrow I_B = 0$

$I_{RB2} = I_{RB1} = I_o = 0.5mA$

$U_B = R_{B1} I_{RB1}$

$U_B = 0.35V < U_{BE} \Rightarrow$ Т ЗАК

$I_B = I_C = I_E = 0$ (1 ПОЕН)

$U_o = (R_{B2} + R_{B1}) I_o = 1.35V$

(4 ПОЕНА)

б) $I_o = 0.5mA$

п.п. Т ЗАКЛУЧЕН

$\beta \rightarrow \infty \Rightarrow I_B = 0$

$I_{RB2} = I_{RB1} = I_o = 5mA$

$U_B = R_{B1} I_{RB1}$

$U_B = 3.5V > U_{BE} \Rightarrow$ Т ПРОВОДИ

$I_{RB1} = I_{RB2} = \frac{U_{BE}}{R_{B1}} = 1mA$

$I_C = I_o - I_{RB2} = 4mA$

$U_o = (R_{B2} + R_{B1}) I_{RB1} - R_C I_C$

	10
--	----

$U_o = -5.3V < U_{CES} \Rightarrow$ Т ЗАК

$U_o = U_{CES} = 0.2V$ (1 ПОЕН)

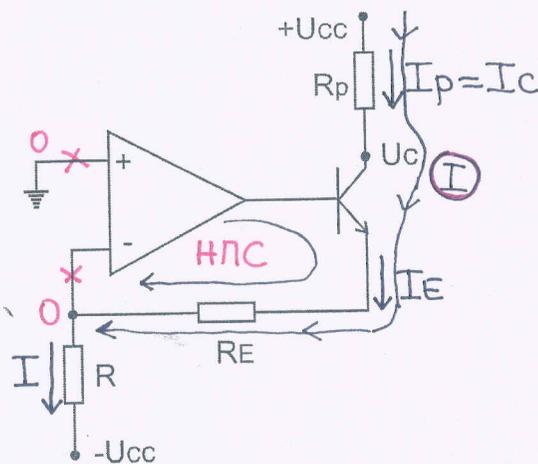
(4 ПОЕНА)

11. У колу са слике је познато $\beta \rightarrow \infty$, $U_{BE} = 0.6V$, $U_{CC} = 5V$, $R = 5k\Omega$, $R_p = 1k\Omega$, $R_E = 1k\Omega$, $U_{CES} = 0.2V$

а) Одредити вредност напона на колектору (U_C)

б) Одредити вредност струје кроз потрошач (I_p)

в) Одредити максималну вредност отпорника R_p (R_{pmax}), тако да ово коло исправно функционише

а) $I = \frac{0 - (-U_{CC})}{R} = 1mA$

$I_E = I = 1mA$

$\beta \rightarrow \infty \Rightarrow I_B \approx 0 \Rightarrow I_C \approx I_E$

$I_p = I_C = 1mA$ (3 ПОЕНА)

б) $U_C = U_{CC} - R_p I_p = 4V$ (2 ПОЕНА)

в) Да би коло исправно функционисало, потребно је да транзистор ради у ДАР-у, односно да буде испуњен услов:

$U_{CE} \geq U_{CES}$

Ⓢ: $-U_{CC} + R_p I_p + U_{CE} + R_E I_E = 0$

$U_{CE} = U_{CC} - R_p I_p - R_E I_E$

$U_{CC} - R_p I_p - R_E I_E \geq U_{CES}$

$R_p \leq \frac{U_{CC} - U_{CES} - R_E I_E}{I_p}$

	10
--	----

$R_{pmax} = \frac{U_{CC} - U_{CES} - R_E I_E}{I_p} = 3.8k\Omega$

Страна 4

(5 ПОЕНА)

12. За диодно коло је познато: $U_{CC}=5V$, $U_{D1}=U_{D2}=1V$, $0 < U < 10V$

а) Одредити зависност излазног напона (U_o) од улазног U : $U_o=f(U)$

б) Нацртати зависност $U_o=f(U)$

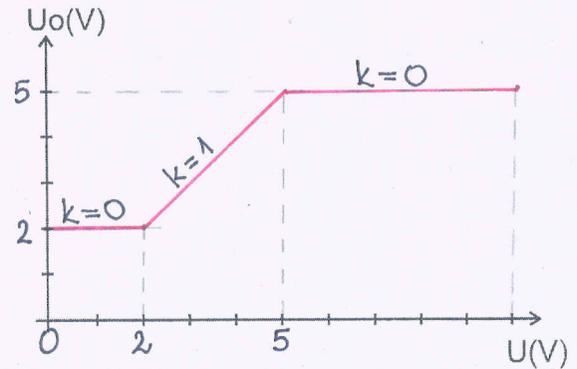
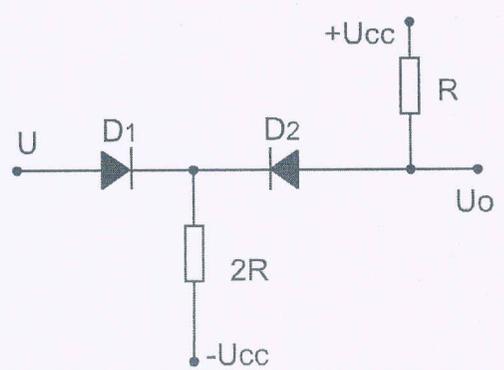

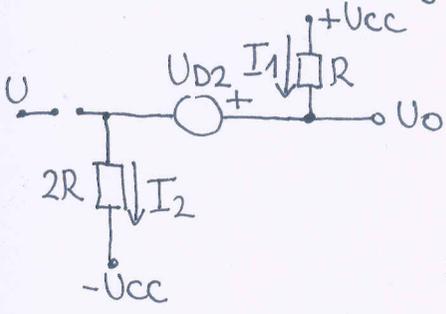
ГРАФИК: 4 ПОЕНА

а) 1. ПРЕТПОСТАВИМО, $U=0 \wedge D1 \text{ OFF}, D2 \text{ OFF}$

$$\left. \begin{aligned} U_{A1} &= 0V \\ U_{K1} &= -U_{CC} = -5V \end{aligned} \right\} \Rightarrow U_{AK1} = 0V - (-5V) = 5V$$

$$\left. \begin{aligned} U_{A2} &= +U_{CC} = +5V \\ U_{K2} &= -U_{CC} = -5V \end{aligned} \right\} \Rightarrow U_{AK2} = 5V - (-5V) = 10V$$

$$\Rightarrow U_{AK2} > U_{AK1} \Rightarrow D1 \text{ OFF}, D2 \text{ ON}$$

$$I_1 = I_2$$

$$\frac{U_{CC} - U_o}{R} = \frac{-U_{D2} + U_o - (-U_{CC})}{2R} \cdot 2$$

$$2U_{CC} - 2U_o = -U_{D2} + U_o + U_{CC}$$

$$3U_o = U_{CC} + U_{D2}$$

$$U_o = \frac{U_{CC} + U_{D2}}{3} = 2V \quad (1) \quad (2 \text{ ПОЕНА})$$

$$U_o = \begin{cases} 2V, & 0 < U < 2V, D2 \text{ ON} \\ U, & 2V < U < 5V, D1, D2 \text{ ON} \\ 5V, & 5V < U < 10V, D1 \text{ ON} \end{cases}$$

2. ПРЕТПОСТАВИМО, $U=10V$ и $D1 \text{ OFF}, D2 \text{ OFF}$

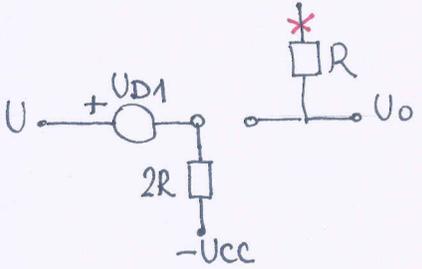
$$\left. \begin{aligned} U_{A1} &= 10V \\ U_{K1} &= -U_{CC} = -5V \end{aligned} \right\} \Rightarrow U_{AK1} = 10V - (-5V) = 15V$$

$$\left. \begin{aligned} U_{A2} &= +U_{CC} = +5V \\ U_{K2} &= -U_{CC} = -5V \end{aligned} \right\} \Rightarrow U_{AK2} = 5V - (-5V) = 10V$$

$$\Rightarrow U_{AK1} > U_{AK2} \Rightarrow D1 \text{ ON}, D2 \text{ OFF}$$

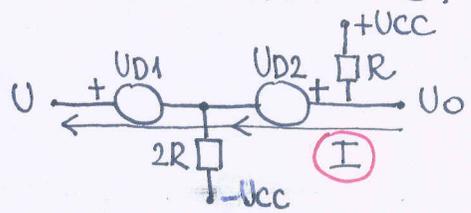
$$U_3(1) \text{ и } (3) \Rightarrow U = 2V$$

$$U_3(2) \text{ и } (3) \Rightarrow U = 5V$$

$$U_o = +U_{CC} = +5V \quad (2) \quad (2 \text{ ПОЕНА})$$

3. ЗА $0V < U < 10V \Rightarrow D1 \text{ ON}, D2 \text{ ON}$

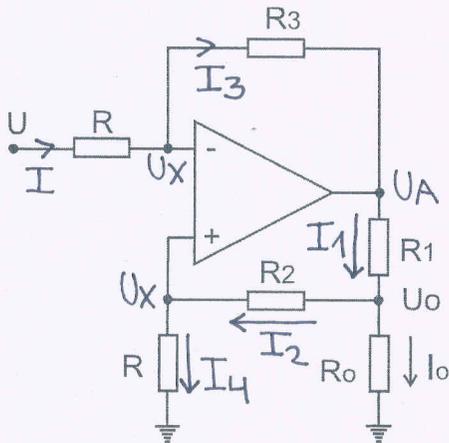

$$I: -U_o + U_{D2} - U_{D1} + U = 0$$

$$U_o = U + U_{D2} - U_{D1}$$

$$U_o = U \quad (3) \quad (2 \text{ ПОЕНА})$$

13. а) Одредити зависност струје I_0 у функцији напона U и U_0 , $I_0=f(U, U_0)$
 б) Одредити однос отпорности у колу тако да струја не зависи од напона U_0
 в) Ако је испуњен услов под б) написати израз за струју I_0

а) ОР⁺: $I_2 = I_4$
 $\frac{U_0 - U_X}{R_2} = \frac{U_X}{R}$
 $U_X = \frac{R}{R+R_2} U_0$ (1) (1 поена)

$$I_0 = \frac{R+R_3 - R - R_2 - R_1}{R_1(R+R_2)} U_0 - \frac{R_3}{R_1 R} U$$

$$I_0 = \frac{R_3 - R_2 - R_1}{R_1(R+R_2)} U_0 - \frac{R_3}{R_1 R} U$$
 (4 поена)

б) Да струја I_0 , не би зависила од напона U_0 , потребно је да коефицијент уз U_0 , буде једнак 0 (нули),

ОР⁻: $I = I_3$
 $\frac{U - U_X}{R} = \frac{U_X - U_A}{R_3}$
 $U_A = \frac{R+R_3}{R} U_X - \frac{R_3}{R} U$ (2) (2 поена)

$$\frac{R_3 - R_2 - R_1}{R_1(R+R_2)} = 0$$

0: $I_0 = I_1 - I_2$ (1 поена)

$$R_3 - R_2 - R_1 = 0$$

$$I_0 = \frac{U_A - U_0}{R_1} - \frac{U_0}{R+R_2}$$

$$R_3 = R_2 + R_1$$
 (2 поена)

$$I_0 = \frac{U_A}{R_1} - \frac{U_0}{R_1} - \frac{U_0}{R+R_2}$$

в) Ако је испуњен услов под б) израз за струју I_0 има облик:

$$I_0 = \frac{U_A}{R_1} - \frac{R+R_2+R_1}{R_1(R+R_2)} U_0$$
 (3) (1 поена)

$$I_0 = - \frac{R_3}{R_1 \cdot R} \cdot U$$
 (1 поена)

Напон U_X , из (1) сменимо у (2)

$$U_A = \frac{R+R_3}{R+R_2} U_0 - \frac{R_3}{R} U$$
 (4)

Напон U_A , из (4) сменимо у (3)

$$I_0 = \frac{R+R_3}{R_1(R+R_2)} U_0 - \frac{R_3}{R_1 R} U - \frac{R+R_2+R_1}{R_1(R+R_2)} U_0$$

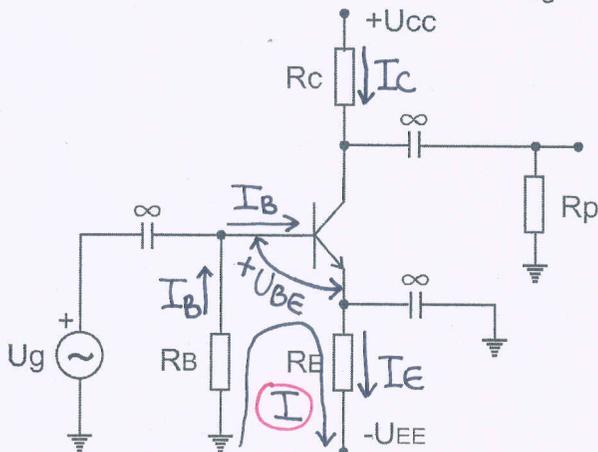
14. За појачавач са слике је познато $\beta=100$, $U_{BE}=0.6V$, $U_{CC}=-U_{EE}=10V$, $U_T=25mV$,

$R_C=5k\Omega$, $R_E=5k\Omega$, $R_B=435k\Omega$, $R_P=5k\Omega$.

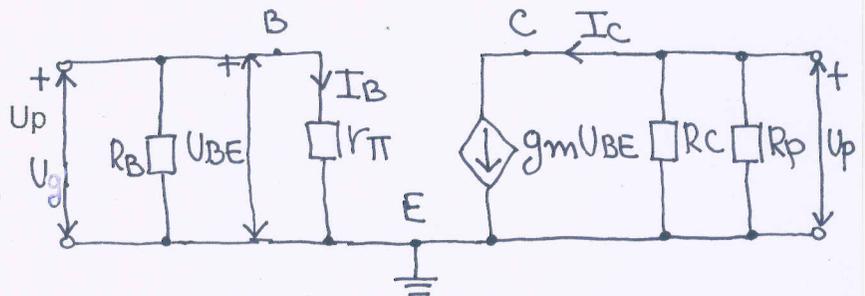
а) Одредити једносмерне струје базе (I_B), колектора (I_C) и емитора (I_E), као и једносмерне напоне на бази (U_B), колектору (U_C), и емитору (U_E)

б) нацртати еквивалентну шему (шему за мале сигнале) овог појачавача

в) Одредити напонско појачање $A_u = \frac{U_p}{U_g}$

б)

ШЕМА: 4 ПОЕНА

в) $A_u = \frac{U_p}{U_g}$

$U_g = U_{BE}$

$R_{cp} = R_C \parallel R_P = \frac{R_C \cdot R_P}{R_C + R_P}$

$U_p = -R_{cp} I_C$

$U_p = -(R_C \parallel R_P) I_C$

$I_C = g_m U_{BE}$

$U_p = -g_m (R_C \parallel R_P) U_{BE}$

$A_u = -g_m (R_C \parallel R_P) = -100$

(2 ПОЕНА)

а) DC РЕЖИМ

I : $R_B I_B + U_{BE} + R_E I_E - U_{EE} = 0$

$I_E = (\beta + 1) I_B$

$R_B I_B + U_{BE} + (\beta + 1) R_E I_B + U_{EE} = 0$

$I_B = \frac{-U_{EE} - U_{BE}}{R_B + (\beta + 1) R_E} = 0.01 mA$ (2 ПОЕНА)

$I_C = \beta I_B = 1 mA$ (1 ПОЕН)

$I_E = (\beta + 1) I_B = 1.01 mA$ (1 ПОЕН)

$U_B = -R_B I_B = -4.35 V$ (1 ПОЕН)

$U_E = U_B - U_{BE} = -4.95 V$ (1 ПОЕН)

$U_C = U_{CC} - R_C I_C = 5 V$ (1 ПОЕН)

$g_m = \frac{I_C}{U_T} = 0.04 S$ (1 ПОЕН)

$r_{\pi} = \frac{\beta}{g_m} = 2.5 k\Omega$ (1 ПОЕН)

15